

Främja återhämtning i Europa

Finansdepartementet

2009-04-14

Dokumentbeteckning

KOM(2009) 114 slutlig

Meddelande inför Europeiska Rådets vårmöte - Främja återhämtning i Europa -
Volym 1

Sammanfattning

Kommissionens meddelande – Främja återhämtning i Europa – har till syfte att dra upp riktlinjer för att hantera krisen och leda in EU i en återhämtningsfas. Meddelandet har således ett brett anslag. Denna faktapromemoria redovisar den tidsplan som kommissionen anger för ett reformprogram för att skapa ansvarstagande och stabila finansmarknader. En av punkterna i reformprogrammet avser tillsyn över finansmarknaderna och kommissionen avser att utarbeta förslag till ett nytt europeiskt system för finansiell tillsyn med utgångspunkt i de Larosière-rapportens rekommendationer. Regeringen är i stort positiv till att förstärka tillsynsstrukturen över finansmarknaderna i EU och behandlar för närvarande de Larosière-rapportens rekommendationer.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I december 2008 godkände EU en ekonomisk återhämtningsplan för Europa som ska bromsa upp nedgången och skapa förutsättningar för ett ekonomiskt uppsving. Åtgärder för att hantera krisen håller just nu på att genomföras och i takt härmed, menar kommissionen, börjar det bli uppenbart att det finns behov av en mer omfattande samordning för att maximera åtgärdernas positiva gränsöverskridande effekter. Meddelandet från kommissionen innehåller ett program för reformer av finanssektorn, en översyn av de åtgärder som vidtagits för att upprätthålla efterfrågan, öka investeringarna

och bevara eller skapa arbetstillfällen och en plan för hur sysselsättningstoppmötet i maj ska förberedas. Kommissionen anger att syftet med meddelandet är att skissera nästa steg när det gäller att hantera krisen och leda in EU i en återhämtningsfas. Denna faktagenommemoria behandlar fortsättningsvis meddelandets program för reformer av finanssektorn och i synnerhet åtgärder som avser tillsyn.

1.2 Förslagets innehåll

På uppdrag av kommissionen lade en högnivågrupp med Jacques de Larosière som ordförande fram en rapport den 25 februari i år, vars tyngdpunkt ligger på rekommendationer för en reform av det finansiella tillsynssystemet inom EU. Rapporten innehåller också en analys av orsakerna till finanskrisen och rekommendationer när det gäller reglering och övergripande reparationsåtgärder. Kommissionen kommer att föreslå ett reformprogram för att skapa förutsättningar för ansvarstagande och stabila finansmarknader med fem huvudmål enligt följande.

1) Med utgångspunkt i de Larosière-rapportens rekommendationer kommer kommissionen att börja utarbeta förslag till ett nytt europeiskt system för finansiell tillsyn som innebär att förse EU med en tillsynsstruktur som upptäcker potentiella risker på ett tidigt stadium, åtgärdar dem effektivt innan de fått några konsekvenser och som klarar den utmaning som situationen med komplexa internationella finansmarknader innebär. Kommissionen kommer att lägga fram ett åtgärds paket för europeisk finansiell tillsyn i slutet av maj 2009 för diskussion vid Europeiska rådets möte i juni. De lagstiftningsmässiga förändringar som krävs för att genomföra åtgärds paketet följer under hösten och bör antas i så god tid att den nya tillsynsordningen kan inrättas och tas i drift 2010. Paketet kommer att bestå av två delar: I fråga om stabilitetstillsyn på makronivå, åtgärder för att inrätta ett europeiskt organ som har uppsikt över stabiliteten i det finansiella systemet som helhet. I fråga om tillsyn på mikronivå, förslag till uppbyggnaden av ett europeiskt system för finansiell tillsyn.

2) Tappa till de luckor där lagstiftningen på EU-nivå eller på nationell nivå är otillräcklig eller ofullständig enligt en strategi som bygger på säkerhet i första hand. Kommissionen kommer att föreslå följande: En övergripande rättsakt för upprättande av standarder för reglering och tillsyn när det gäller hedgefonder, private equity och andra systemviktiga marknadsaktörer (april 2009). En vitbok om verktyg för tidigt ingripande för att undvika kriser (juni 2009). Lämpliga initiativ för att öka öppenheten och säkerställa finansiell stabilitet på grundval av en rapport om användningen av derivat och andra komplexa strukturerade produkter (juni 2009). Lagstiftningsförslag för att öka kvantiteten och förbättra kvaliteten på den föreskrivna kapitalbasen för verksamhet i samband med handelslager, åtgärda komplex

värdepapperisering (hösten 2009) liksom likviditetsrisker och överdrivet utnyttjande av hävstångseffekter (april 2009). Ett löpande program av åtgärder för att upprätta mer enhetliga tillsynsregler (lanseras 2009).

2008/09:FPM105

3) Säkerställa att europeiska investerare, konsumenter samt små och medelstora företag kan känna sig trygga när det gäller besparingar, tillgången till kredit och rättigheter när det gäller finansiella produkter. Kommissionen föreslår därför följande: Ett meddelande om produkter för privata investerare för att göra skyddsåtgärderna vid försäljning effektivare (april 2009) Ytterligare åtgärder för att stärka skyddet för insättare, investerare och försäkringstagare (hösten 2009). Åtgärder avseende ansvarsfull kreditgivning och skuldsättning (hösten 2009).

4) Förbättra riskhanteringen i finansföretagen och anpassa prestationslönerna till hållbar utveckling. Kommissionen kommer i detta syfte att skärpa 2004 års rekommendation om ersättningen till ledande befattningshavare (april 2009), föreslå en ny rekommendation om ersättning inom sektorn för finansiella tjänster (april 2009) och därefter lagstiftningsförslag med syftet att ersättningssystem ska omfattas av stabilitetstillsyn (hösten 2009).

5) Säkerställa effektivare sanktioner för otillbörligt uppträdande på marknaden. Kommissionen avser därför att se över direktivet om marknadsmissbruk (hösten 2009), lägga fram förslag till hur sanktioner kan skärpas på ett harmoniserat sätt och tillämpas bättre (hösten 2009)

I bilaga 1 till meddelandet är reformprogrammet beskrivet mer i detalj.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Kommissionens meddelande i den del det hänför sig till finansmarknaderna innehåller fem huvudmål för ett reformprogram. Kommissionen har emellertid inte angett några konkreta ändringsförslag utan meddelandet anger en tidsplan för kommande förslag och åtgärder från kommissionen. När det gäller tillsyn mer specifikt kommer kommissionen att lägga fram ett åtgärds paket i slutet av maj 2009 och de lagstiftningsmässiga förändringar som krävs för att genomföra förslagen följer under hösten 2009.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Det är svårt i nuläget att se vilka, om några, budgetära konsekvenser som blir följden av kommissionens reformprogram.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

(avser de Larosière-rapportens rekommendationer angående tillsyn).

Regeringen stödjer en lösning på makronivå och vad avser mikronivå anser regeringen att de s.k. nivå 3-kommittéerna, europeiska värdepapperstillsynskommittén (Committee of European Securities Regulators (CESR), kommittén för europeiska banktillsynsmyndigheter, Committee of Banking Supervisors (CEBS) och kommittén för europeiska myndigheter med tillsyn över försäkringar och tjänstepensioner, Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (CEIOPS), måste förstärkas.

Det finns ett antal frågor där regeringen ännu inte har fastställt en handlingslinje och som för närvarande är under beredning.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Det är i nuläget för tidigt att ange övriga medlemsstaters ståndpunkter. En första diskussion i substans ska äga rum på informella EKOFIN 4 april 2009.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets inställning är i dagsläget oklar.

Vid Europeiska rådets möte den 19-20 mars 2009 enades stats- och regeringschefer om att det är nödvändigt att förbättra regleringen och tillsynen av finansinstitut i EU och att de Larosière-rapporten ska ligga till grund för åtgärderna. Vidare uppmanas rådet att behandla dels de Larosière-rapportens rekommendationer vad gäller reglering och tillsyn av finansinstitut i EU dels förslagen som aviseras i kommissionens meddelande om de grundläggande principerna för ett nytt tillsynssystem för EU:s finansiella sektor som Europeiska rådet ska diskutera vid möte i juni 2009.

Kommissionens meddelande har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionens meddelande, i den del det avser reformer av finanssektorn i EU, anger en tidsplan för kommande förslag. En redovisning av rättslig grund och beslutsförfarande får därför anstå till dess kommissionen presenterar sina förslag i dessa delar.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

I likhet med avsnitt 3.1 får det anstå med en redovisning av subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen till dess kommissionen presenterar konkreta förslag.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens åtgärds paket i slutet av maj 2009 väntas innehålla strukturen för tillsyn på både makro- och mikronivå. Mer detaljerade förslag väntas till hösten 2009. Enligt ordförandeskapets slutsatser vid Europeiska Rådet den 19-20 mars 2009 kommer Europeiska rådet att enas om de grundläggande principerna för ett nytt tillsynssystem för EU:s finansiella sektor på mötet i juni 2009.

4.2 Fackuttryck/termer

-